

Cancelaria Redactiunii:
Malul inf. alu Dunarii, Nr. 32.

Locuinta Redactorului:
Malul inf. alu Dunarii, Nr. 19.

Serisorile nefrancate nu se voru primi decât numai de la corespondenții regulari ai „Federatiunii”
Articoli trămași și nepublicați se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politiciu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Luni-a, Miercuri-a, Vineri-a ser'a, si Dominec'a deminéti'a.

Pest'a, 17.29. fauru, 1868.

Noul ministeriu d'in Transilvania recunoște necesitatea de a face concesiunile cu viinciose principiului de naționalitate, dandu estu-modu exemplu bunu ministeriului d'in Cislaitania, carele inse, precum lă-cunoștemu noi d'in faptele-i de pana aci, este cu multu mai impetrut si ingăfatu decât că să-l urmeze. Faptul e urmatorul: *ministrul de justitia d. dr. Herbst prin unu decretu emanat in dîtele acestea si adresat cîtra tribunalului superior d'in Leupole, dă ordene ca tribunalele Galicie in tote afacerileloru, in viitoru să se serveasca de limb'a tierei ca limba oficiala*, ceea ce deocamdata are să se urmeze provisoria pana atunci, pana candu pre calea legislatiunii se va face lege definitiva, prin carea se va regulă cestiușa limbă oficială. In poterea acestui decretu, tribunalele d'in Galicia voru avă de îci înainte deținția de a se servi de limbă tiera nu numai fatia cu părțile, ci a face referatele inse-si in limbă polonesca, resp. rutenesca, fără ca acele să le facă mai antâi in limbă nemticesca, si numai apoi să le traduca in limbă resp. a tiera, ceea ce ar cauza numai perdere de tempu, — aicea: *referatele se voru face de a dreptulu ca originale intr' un'a d'in limbile tierei*. Se concede inse ca la intemplantare, candu vre unu membru alu tribunalului nu ar priepe limbă polonesca s. rutenesca si daca ar pretinde acelui-a, cauza să se pertrateze, si nemticesce. Acestu inconvenientu se va toleră pentru timpul provisoriu.

Intr lucerea limbelor tiera la oficiele publice, au fostu un'a d'in acelle condițiuni, cari le pusese ablegatii poloni d'in senatulu imper. ca condițiuni sine qua non, pentru a tienă cu majoritatea nemticesca. Ministeriul prin actulu presintesi au implinitu oblegamentul fatia cu Polonii. Lectiunea data lui Herbst la Praga, inca va fi contribuitu ceva-si pentru că oblegamentul guvernului să se realizeze mai curendu. Decretul ministerialu va fi salutat, fără indoială, cu viua multumire, in Galicia. La noi in Ungaria, ministeriul nostru celu estră si supraconstituționalu, prin unelurile organelor sale, impiedeca usulu limbă poporatiunii, chiar si intru acelle comitate, unde esiste in asta privintia statutu comitatense, precum d. c. in comitatulu Carasiului, era in altele d. e. in comitatulu Bihariei, cu poporatiune romana de 230,000 suflate, si cu unu prefectu d'in partit'a cea estra si supr'a liberala in fruite, nu se suferu neci bicele documinte romanesca, (d. e. estrase matriculari, etc.) ca să pota fi adneseate la acelle, cari vinu in manile mandarinilor magiari, ci se respingu si se pretinde, ca acelle indata să se tra-luca in limbă cea improptita cu privilegie si fortia.

Guvernul translaitauicu au substernutu la cas'a ablegatiloru senatului imp. trei proiecte de legi. Unul pentru *desfintarea Consiliului de statu*, (carele si pana aci era unu ens sine necessitate existens) altul in privint'a *depunerii juramentului la tribunal*, si alu treilea: despre *tratarea disciplanare a deregulatorilor județieni*. Tote trei proiectele le vomu impartești in nri vii.

Congresulu Uniunii Americane au primitu propunerea de a se trage in judecata presidintelui Johnson. Procederea casei reprezentantilor au fostu atât de grabita, in cătu nu are parechia in analele republicii Americane, ceea ce este una impregiurare forte ominosa si de rēu auguriu pentru presidintele, cu atât mai vertosu, căci nu de multu candu se facuse antâia resolutiune de a se pune presidintelui in acusatiune, de acelu-a-si comitetu de reconstructiune fu respinsa cu majoritate precumpenitoria, de care a dou'a ora fu primita si substernuta apretiuirii si decisiunii congresului. Pasulu urmatoriu are să fie su-

spensiunea de la functiune a presidintelui. Cunoscuta fiindu cerbicea presidintelui, se crede, că d'insulu se va opune, si estu-modu se prevede unu conflictu mai inversiunatu decât tote la căte dedese pana acum ansa *nefericită presedintia a lui Johnson*. Cumputul congresului in casuri analoge fiindu cunoscutu, se speredia, că se voru delatură incercările de a turbura ordinea si lenisca publica prin fapte de fortia armata.

In sie-l. de 25. fauru, a. c. a casei deputatiloru Franciei s'au intemplatu doue incidente superaciose. Unul la inceputul si cindintei D. Didier, membru alu majoritatii camerei, carele s'au ocupatu cu preferinta de cestiușile relative la Algiru, cindu procesulu verbalu (protocolulu) fu lovitu de o congestiune de sange la creeri, si trebuia fi scosu d'in adunare. Celalaltu incidente escatu d'in fapte personale are unu caracteru cu totulu politicu. D. Havin voiu-lu a cetyl la tribuna judecat'a juriului (tribunalu) de onore, insarcinatul de a statu a supr'a invizirilor facute de d. Kerveguen (contr'a a doi diurnalisti, pentru coruptiune), fu impedeccat prin presidintele Ieron. Davidu, si fiindu că celu-a insistea, estu-a urmatu de membrii majoritatii s'au departat d'in sala. Membrii stangei remasera in cindintia, dandu semne de viua escitatiune imparțista si de cei de pre tribunale publice (galerie) si manifestau du-se prin strigări de infruntare adresate majoritatii. Pentru a pune capetu acestei scene, cuestur'a camerei fece a se stinge lumin'a gazului. Unii credu că acestu incidente ar fi fostu in legatura cu nescari incercări de miscare politica ce avea să prorumpa la aniversar'a revolutiunii d'in 24 fauru 1848, dar acesta manifestatiune, de si destulu de viua, nu au fostu premeditata. Cu tote aceste se dice că ar fi datu causa de a se adună inca in acea sera consiliulu ministrialor sub presidintia imperatului.

Press'a francesca nu mai vre să incete de a respondi faime neodihnitorie a supr'a situatiunii generale a politicei europene, si a nume cu privire la afacerile d'in Oriente. Press'a semi-oficiala de București, si Belgradu opune acestor faime de-negatiuni energice, descoperindu parerea sa de rēu pentru acesta tienuta dusmanosa a pressei francesca, declarandu că guvernele resp. voru remană in portarea loru intelepta si pacifica, si că nu ele voru turbura pacea Europei. Guvernul francescui cerca resoluții cu ce pretiu, apoi celu ce cerca si gasesce usioru.

Unu cuventu sinceru cîtra Maghiari.

Pre langa tote protestele repetite, pre langa tote sacrificiile aduse pre altariulu libertatii, pre langa totu sangue versatu pentru tronu — pentru Romanii d'in Austria s'a inauguratu de nou unu periodu de fieru, o era de suferintia. Ca unii cari nu credem in imposibilități, nu credem in durata acestei ere de umilitia si desconsideratiune pentru noi. Consciintia de sine a poporului romanu, suvenirile istorice, principiul naționalității — aceea idea sănta ce electriseaza poporale de la unu polu la altulu — a prinsu radecini atât de profunde in anim'a lui, in cătu clu adi nu se mai multumesc numai cu drepturi individuali si libertate personale a la Eötvös, nu se inlestulesc cu promisiuni deserte, ci voiesc să traiesca ca romanu si liberu.

In anim'a poporului romanu bate anim'a templui; spiritulu publicu si sentiul de libertate si independentia s'a desvoltat asă de tare in cătu nu-luva tocă nici o tirania, si cerbicea magiara anca se-va frange in elu. Pretensiunile noastre sunt pretensiuni de justitia, aspiratiunile noastre, aspiratiuni de progresu si umanitate. Ce voim, ce ceremu, ce suntemu in dreptu a pretinde noi? Nainte d'a respunde la asta intrebare, fia-mi permisu a premite că vorbindu de pretensiunile si drepturile Romanilor, facu di-

stinctiune intre Romanii d'in Transilvania si Ungaria, căci pre candu cei d'antâi au traitu seculi de sine, independenti sub principii sei proprii, pre atunci cestia impartea sortea magiarilor.

Acum respun lu la intrebare. Romanii Transilvaniei ceru, au dreptulu a pretinile autonomia si independintia patriciilorloru, o independentia garantata si sanctiunata prin pacte si legi imperatesci. Cu istoria in mana amu potă documenta independentia Dacici centrale, dar de ore ce acestea sunt lueruri cunoscute pana si de copii d'in scola, de asta-data le treceem cu ve lerea.

Romanii d'in Ungaria si Banatu ceru o perfecta egale indreptatire, libera si necestrinsa intrebuințare a limbelor, arondarea si guvernarea comitatelor, municipiilor si comunelor pre basea principiului naționalitatii, tote libertățile publice-naționale.

Romanii nefericiti Transilvanie s'au pronuntiatu de repetite ori, ma, au protestat cu chiar' cu sangele contr'a uniunii, romanii d'in Ungaria si Banatul Temesianu s'au declarat serbatorescă că pre ei nu-i va insela nime prin promisiuni vagi si declamatii deserte; cu tote aste passiunea suprematice si betcă poterei vau orbitu intrarat in cătu adi nu mai intielegeti de cătu o singura limbă: „aceea a suprematiei si despotismului.“ Existintia politicanatiunala si economică a Transilvaniei este asurata si fara fusiunea ei cu Ungaria, si anca pre de diece ori mai asurata remanendu independente; er' voi magiari nu voiti să intielegeti, Romanii nu au nici placere, nici voia a contribui cu sangule si averea la fundarea unui imperiu magiaru creatu după fabule si fantasmagorie maghiare, ci ca autonomi si independenti voiescu să intre in federatiune cu voi spre a potă pune stavila colosului nordicu, si a-si implin astfelui astfelui misiunea providentală si umanitară: er' voi magiari suprematisatori de popora nu vreti să intielegeti.

Romanii Transilvaniei indepentante, ai Ungariei si Banatului Temesianu nu au gustu să fie sierbi vostru, ci voiescu să traiesca ca romani si liberi, si a se federala cu voi ca frati cu frati; dar' voi amesteti de farmecul egemoniei nu vreti să intielegeti. Magiari! voi ati urmă politica cea mai intelepta si mantuitoria, candu v'ati nesul a castiga si a ve asigură simpatia si alianta nostra, in locu de a alerga după chimere nerealizabile si ridiculose cari sunt in detrimentul vostru, dar' voi nu vreti să intielegeti. Voi jucati o rolă periculosă fatia cu romani cercandu a le calca drepturile si a le ucide independenti; prin astă instrainati clementul român de cătu voi, perpetuati nemultumirea si sapatii insi-ve gropă viitorului vostru. Voi ni promisiți libertăți pre de o parte, pre candu de alta parte ucideci dereptatea, si apoi cine nu scie că libertatea daca nu e insocita de dereptate este falsa si funesta in urmări; cu tote aste voi nu vreti să intielegeti. Nemultumirea si amaretiunica Romanilor si acelorulalte națiuni nemagiare cresc cu pasi gigantici mai alesu de candu ati impusul limbelor loru unu sclavagiu rusinatoare, imbracandu limbă vostra cu unu privilegiu contrariu progresului si civilisatiunei. Nu vedeti că aceea lege draconica si alte surori de a le ei ce tindu la desnaționalisarea nostra, ne inversiunea? Indreptati ve pana e tempu, aveti grige ca ratocirea adou'a să nu fia mai rea de cătu cea d'antâi, acestea vi le dicem ca amici, er' nu ca inimici.

Ati potă recunoscă că voi nu poteti forma unu statu de sine, indepentante si cu perspective in venituri, că Ungaria de asta-di este mai multu o expresiune geografica de cătu unu statu.

Voiti voi perirea nostra? Asta nu o potem a-lmiti, de aceea inca pana e tempu ve rechiamăm la detorintele provenitorie d'in ideile secului presinti, ve facem atenti că calea pre carea mergeti este calea combaterei si sinuciderei voastre. „Să acceptăm“ ne diceti voi, da să acceptăm pana ce vi va succede a fabrică unu globu cu care să astupati gură belarului naționalitătilor — potă pentru totu deun'a. Hei fratilor, sunt seculi de candu acceptăm, si apoi rabdarea si pacientia omenescă anca-si are marginile sale. E oră a 11-a ca să ve desceptati si se ve intielegeti interesele viitorului, să nu mai alergati după naluciri, căci 15 milioane de magiari — după cum scriu istoricii, poetii si statisticii vostru — de-

Pretinul de Prenumeratine:
Pre trei lune 4 fl. v. a.
Pre siese lune 7 fl. 50 cr.
Pre anul intregu 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2 de anu,
— si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. tapa timbrata pentru fisele care publicat une separat. In Locul deschis 20 cr. de linia
Unu exemplarul costa 10 cr.

ati posiede chiar' vîrg'a farmecatorei Circe, totu nu vîeti nascoc!

Voi nu poteti avea venitoriu decât prin delatărarea absolutismului vostru, prin respectarea principiului naționalității și organizarea voastră cu poporale vecine pre baza principiului federalist; deci independenția Transilvaniei și perfecta egală îndrepătire naționale, ea misterulu mantuirei voastre. Cauza ce o aperati voi este o cauza deja pierdută, căci România — ca amici ai libertății, independenții și progresului — mergându alătura cu potințele lor, luptându-ve astfel în contră cursului nației?

Desceptati-ve, o maghiari, și ve intiegeti o lată propriele interese. Patrundeti-ve de spiritul justitiei egalității și ecuației, nu fugiti după ilușuni, nu cercati a opri torintele naționalităților în cursul său, nu ve atingeți de autonomia și independența Transilvaniei, recunosceti perfecta egală îndrepătire, prin acesta veti deschide o era nouă de prosperitate, taria si infrântare.

I. C. Dr. . . .

Vien' a 28. faur u. Senatul imperial și grăbesce lucrările, că sâ se pota inchide siedintele pana la 6 aprilie, pre cind voru fi conchiamate dietetele provinciale.

Comisiunea budgetară în casă de jos a facutu despărțiri, ca budgetul austriac să se iè la desbatere cătu mai cindrenu. D'in acesta causa casă a decis a se esmitu inca 11 subraportori, pentru fiecare subcomisiune căte unulu. Raportorul primariu e Winterstein.

Lips'a d'in Galită crește pre dî ce merge totu mai înfricosiata. Guvernul a fostu silitu a cere de la senatul imperial 250,000 fl. v. a. pentru ajutorarea coloru mai lipsiti. Noi suntemu convinsi, că senatul va grăbi a votă acestu ajutoriu pentru nefericiti galitieni.

Decât tote aceste nouătăți, mai multu va interesă pre publicul român reducerea în armata, ce sâ se otrătu prin resoluția prea înaltă d'in 18. I. c. a Maj. Sale. Anume :

1. De la martiu înaintea numai la infanteria va mai rămâne musica militară. 2. Pre tempu de pace va continește un escadron de calareti numai 97 de fetiori. 3. La artlerie se desființează trusurile de la bateriole de munitiune. 4. Companiele regimentelor de geniu se reduc cu 10 gregari, era la regimentele de pionieri cu 5. — 5. La regimentele dragonilor se restituie escadronele de la 1 pana la 7, și 9—12. De numiri de ofițieri nu se voru intemplă.

Afara de aceste despărțiri economice, avem prospete si pentru alte reforme in militia, cari voru avea influența asupra budjetului armatei.

In siedintă de adi a casei de jos u guvernul a asternutu mai multe proiecte de lege. 1. In privința cassarei consiliului de stat. 2. Alu doile proiecte regulează formulă de jurament înaintea tribunalelor, si propune trei formule după care poate depune juramentu ori cine, fie de ori care confesiune. 3. Cu privire la disciplina ofițierilor judiciari, la străpunerea si pensiunarea acelora-a.

In fine avem se amintim inca o ordinație mai nouă a ministrului de justiție, Herbst. Dlu ministrul a otrătu, ca in Galită la tribunale limbă oficioasa să fie cea polonă si rusescă; anume fiecarui suplicant să i se respunda in limbă in care si-a datu suplică.

Asi dă ministerul austriac previne pre guvernul d'in Pest' si in nisuntă d'a multumă pretensiunile naționalităților.

Delegația austriaca a avutu adi la 12 ore siedintă, in care a fostu la ordinea dilei desbaterea generale asupra preliminariului imperial de resbelu. — Schmerling vorbesce pentru proiectul comisiunii, accentuându urgența d'a se face reforme radicali in armata. Oratorele credde, că intieligintă si obligamentul generale d'a servir în osse sunt mediul cele mai acomodate pentru radicarea morală a armatei, — firesc că sustinendu-se unitatea ei (aplause); si-finesc cuventarea dñeandu, că imparătirea armatei ar fi sinonima cu derimarea imperiului (aplause).

Figul y e in contra a primi en bloc proiectul comisiunii. Vorbesce pentru unitatea armatei, inse sunt a se face reforme si cu privire la diversele nații. Desbată acesta tema d'in punctu de vedere politic si finantiaru. — Săne nu e indeștulită cu despărțirile de economisare in armata.

Rechbauer si Gross sunt de parere a se face si mai mare economisare in armata. Prătovera si Schindler sunt pentru proiectul comisiunii. Ministrul de resbelu vorbesce a areta, că budgetul pentru armata in Austria e cu multu mai mic decât in alte staturi mari. Cu aceste se inchide desbaterea generale.

Pertractarea procesului de presă in contra lui Ladislau Böszörményi.

In 27 a. c. se poate vedea o multime neindatinata de omeni ambrându in susu si 'n diosu către ospetar' a „Regele Matia“ in stradă Kerepes, pe langa tote că se latise faimă a că Ladislau Böszörményi, d'in cauza unui

morb de mai multi ani de peptu, nu se va potă prezintă la pertractarea juriului in procesul ridicat in contra lui prin procurorul general Caro u Ráth. Sală reservată pentru ascultatori se implu pâna la indesare, si aceia, cari n'au incapătă, asteptau într'unu numeru însemnatu pe strada cu unu interesu viu rezultatul.

Presedintele judecătoriei de presă, Iosif Nyeviczkey se prezintă după 10½ ore cu judecător' a d'impreuna in sală juriului, si declară că înainte de tote ar' trebui să se constituie juriul, insc nepresintându-se acusatul, nu sâ a potutu a se procede la constituire. Apoi adresandu-se către publicu face întrebarea, daca acusatul e de facia?

La aceasta întrebare, deputatul dietale, Ioanu Vidaciu, tienindu a mana rogară de amanare a acusatului, se apropiă de presedinte, dandu de scire si cu cuventul, că amicul său este impeditat prin morbul, de care suferă, a se prezintă înaintea juriului prin urmare îndreptea rogară prezintă. Judecător' a se retrase apoi pentru a se constituie si ca să ie sub cercetare rogară acusatul.

Juriul se constituie la insistarea procurorului si in absența acusatului, si a nume din urmatorii membri: Cont. Eduardu Széchenyi, Morócz, Szécelláry, Beringer, Matisz, Pekány, Adám, Sárváry, Pauser, Rácz, Janezer si Mandl, către acestia s'au alaturat ca suplini Petru Busbach si Iosif Preyszner.

Cetindu-se formularul de juramentu, presedintele observa, că nefindu acusatul de facia, nu poate să adreseze întrebările indatinante către acelu-a, si provoca totodata juriul si judecător' a, ca să decida mai antâiu a supr'a rogară memorate.

Procurorul general, Carolu Ráth, ca să impedece cetirea rogarăi, declară, că aceea nu poate fi obiectul alu pertractării înainte de a procede la desbaterea procesului. Procurorul spune, că juriul in sensul §-lui 81 este îndreptat să aduce judecata a supra acusatului, inca si la casulu, candu acelu-a nu s'ar prezintă înaintea juriului, si că prin urmare in sensul ordinării suplentă ministeriale deciderea amânată se tiene de sfăr' a judecătoriei. Se roga dara, ca rogară prezintată prin J. Vidaci să se dea la judecătoria si nu la juriu.

Presedintele e de alta parere, clu sustine că juriul si judecător' a de presă intr-unite formeza tribunalul competente. C. Ráth se pleca înaintea vointiei judecătoriei, inse se roga ca să se pună in protocolu că in privința acesta fu respinsu de la rogară sa.

Notariul, după abaterea acesta, cetește rogarile lui Böszörményi. D'in rogarile so vodo, că acusatul, radinatul pre o adeverintă a medicului Garay, înainte de pertractare cu două dile a fostu cerutu amanarea. Însă presedintele, tragedându la indoiala autenticitatea adeverintei, a esmisu pentru suprarevisiune la Böszörményi o comisiune constatatoră d'in medicii Balassa, Sebast. Kováts si Markusovszky. Comisia si-dede parerea, că acusatul sufore fără indoială de tempu mai indelungat de unu morbul de peptu, care se areta mai cu sema primavei a intr'o măsură violentă, si chiaru cu ocazia cercetării acusatului, elu s'atacatu in unu gradu mai mare, inse după parerea comisiunii morbul totu-si nu e asid grou, cătu acusatul să nu se pota prezintă la pertractarea juriului, să i-se amane cauza pâna către 20 martiu.

Se cetește in urma rogară mai nouă a acusatului, prezintată prin J. Vidaci. Acusatul se provoca in acesta rogară de nou la atestatul Medicului Garay, si se roga, ca pentru agitatările, ce ar produce in statul lui de facia o pertractare înainte juriului, să i-se amane cauza pâna către 20 martiu.

Judecător' a, facandu asiē destulu publicitate, se retrase pentru a decide despre impregurările indicate. — Dupa unu patrariu de ora si-reocupă locul in sală juriului, si presedintele Nyeviczkey enuncia, că rogară acusatului, predată pentru amanarea pertractării, se respinge, si că pertractarea in sensul §-lui 81 se va tienă si in absență incriminatului.

Se incepe pertractarea. Notariul cetește actiunea criminală, data de către procurorul general, Car. Ráth, in contra lui Ladislau Böszörményi, ca redactore alu diurnalul „Magy. Uj“. Actiunea incrimină d'in punctu in punctu in terminii cei mai asprii epistolă lui Lud. Kossuth, adresată către alegatorii săi d'in Vác, apesandu mai cu sema propusetiunile referitorie la incompatibilitate si la sanctiunea pragmatice, cari aru involve vatemarea onorei Regelui, si o provocare pentru restornarea violentă a legilor comuni d'in 1867. In mai multe puncte a le acestei epistole se dice, că naționa s'ar fi sinucis pre sine insa-si, că guvernul ar' si vendutu drepturile vitale a le naționi cu o usioretate premeditata. (Aprobatiuni d'in partea publicului.)

Presedintele: Me rogu de onor. publicu, să nu-si manifestez vre-o placere, său desplacere. Facu provocare la publicul civilisatu.

Notariul continua cetirea deosebitelor puncte a le actiunii criminale, care ar cuprinde atâtări directe de rebela-re. Punctele acestea vinu in conflict cu artic. 5 si 6 ai legei de presă.

C. Ráth se roga să se cetește articulu, ce s'a alaturat către actiune. Notariul cetește epistolă cunoscută d'in Vác, in urma pronuncia numele lui Ludoovicu Kossuth (Urari).

Presedintele: Sum silitu să suspindu pertractarea, asiē ce-va nu se poate suferi. (Se scola; asiderea si juratii; după acestu incidente a urmatu sgomotu de căte-va minute.) Presedintele, esitandu cătu-va, se intorce către scaunu, si pro-

voca publicul, să se abstiene de la orice manifestație de sentiminte. (Câte-va voici d'intre publicu: Asie! — Intre-ruptiuni: atunci nu e iertat neci aprobă.)

Se cetește estrasul protocolui dietei, in care se enunță, că majoritatea casci nu se opune inactiunarii lui Lad. Böszörményi. Se cetește decisiunea tablei septenvirale, adusa la exceptiunea lui Böszörményi. Decisiunea constatază inactiunarea lui Böszörményi, si absolvarea lui Heckenast.

Dupa aceste antecedintă, procurorul general a inceputu discursul său de acuzație, reproducându si repetențu, in totă estinderea loru, punctele cuprinse in acuzația criminală. Provoca pre jurati la importanța subjectului. Chiararea procurorului general — dice el — nu consiste in a oprire libertatea cuventului, ci in conservarea onorii legilor. In epistolă cestiunata se dice, că dominatiunea dinastiei austriace este incompatibile cu existența naționei magiare. Nu e acăstă vatemarea cea mai temerară in contra persoanei Regelui? — intreba procurorul general. Asie e — dice elu, — pentru că epistolă presupune, că regele nu-si va tienă jurnalul solen, depusu la 8. iuniu. Apoi, pentru insemnatatea lui, cetește juramentul depusu prin regele Ungariei, si intreba de nou: este cu potinția, ca să se comite in contra persoanei Regelui o vatemare mai nerușinata, decât candu acelui se areta lumei prin spectacoluri atât de temerarice ca unu sacreligiu? Astă este libertatea pressei? — intreba procurorul general. — Crimeea — dice elu — nu este excusată prin impregurarea, că tote afirmațiile acestea s'ar fi disu numai sub conditioane, si că auctorul acelora nu pretinde prin acele decât restituirea nevatemata a legilor d'in 1848.

Nu, pentru că unele voiesc legile d'in 1848, trebuie să voiesca si dinastia, in casulu contrariu comite delictului, cuprinsu in §. 7 alu legei de presă.

Procurorul general trece apoi la partea actiunii relative la sanctiunea pragmatica, distingându obiectul atacat, mediulocle si scopul finale alu crimei. Tote aceste criterii se potu aflare — precum dice procurorul general — in articolul d'in cestiunie. Elu ataca legea a facerilor comuni, si provoca poporul la rescolare. Care e acelu siu alu patriei, care n'ar' si alarmatu pana in aduncul animei prin acăstă calamniare? Acuzația devine mai ponderosa prin impregurarea, că tote aceste sunt esprime de unu Lud. Kossuth, care are ce-va-si nimbu înaintea claselor mai de disu a le poporului. Pentru aceea acusa pre Ladislau Böszörményi, care, sciindu si cunoscându impresiunea ce potu se produca acesta epistolă, nu numai că o a publicat in diurnalul „Magy. Uj“, ci inca i-a ordinat intiparirea in aproape la 6000 de exemplare. Lu acusa — nepotendu trage la respondere d'in cauza absenței pre auctorului acestei epistole — pentru o crima dupla, comisa in nr. 28 alu diurn. „M. U.“ d'in ang. alu au. trece, a nume: pentru vatemarea comisa in contra Regelui incoronat, si pentru atâtarea îndreptata spre restornarea violentă a naționei pragmatice.

Nepresintandu-se nimene d'in partea acusatului pentru a refuta deosebitele propusetiuni a le acuzației, presedintele cuprinse intrebările in trei puncte, si apoi juratii se retrasera pentru consultare in localitatea laterală.

Consultarea a tenuțu mai 2/4 de ora, in urmă careia presedintele juriului Matisz cetește respunsul datu la intrebările puse, in inteleșul caruia juriul cu 11 voturi contra 1. a recunoscutu că Böszörményi este „vinovat“ in privința ambelor puncte de acusa.

Carola Ráth, intonandu de nou marimea delictului comis de Böszörményi, — care cu tote că cunoscă importanta epistolei, totusi se grăbi nu numai a publica, ei a o si respandit pre cătu s'ar potuta numai de tare, — poftesc, ca pe deosebi epistolă in prima parte de la 4000 de exemplare. Consultarea a tenuțu mai 2/4 de ora, in urmă careia presedintele juriului Matisz cetește respunsul datu la intrebările puse, in inteleșul caruia juriul cu 11 voturi contra 1. a recunoscutu că Böszörményi este „vinovat“ in privința ambelor puncte de acusa.

Carola Ráth, intonandu de nou marimea delictului comis de Böszörményi, — care cu tote că cunoscă importanta epistolei, totusi se grăbi nu numai a publica, ei a o si respandit pre cătu s'ar potuta numai de tare, — poftesc, ca pe deosebi epistolă in prima parte de la 4000 de exemplare.

Juriul s'ar retrasi după aceasta declaratiune pentru a formulă sentință, care după amodia-di pre la 4 ore se si publică. In inteleșul acestei sentințe:

Ladislau Böszörményi, redact resp. alu diurn. „M. U.“, pre langa aplicarea §§. 5, si 6. d'in legea de presă si după decisiunea juriului, considerandu că el nice n'a avutu tempu să cumpenește bine importanta declaratiunilor cuprinse in epistolă publicată, era respandirea acestei epistole venindu a se impărtă mai multu editorului foiei, este judecatu, pentru delictul după, la inchisore de unu anu si la amendă de două mii de flor. v. a.

Transilvania.

Sabiniu, 20 faur. 1868.

In rubrică „Varietăți“ a „Federatiuni“ nr. 20. 1868, se reportă „că asociația si-a tenuțu in 4. ianuarie a. e. siedintă lunaria in care s'au censuratul mai multe operate tramise,“ adaugându-se „că in favorul prosperării foiei „Transilvania“ ar fi bine, ca comitetul să delatureze modulu acostu-a alu censurei, căci nefindu barbati de specialitate, — usioru s'ar potu intemplă, ca operate bune să măiesca la lumina.“ Eara O. Redactiune a „Federatiuni“ intre parentese dice, „că nu sci, ce motive a avutu Comitetul in privința acăstă, — vede inse, că comitetul nu are incredere in secretariul redigente, de ora ce nu-i increde d'insu lui censura operelor.“

In intoresulu adeveruhui, cătu si a lu foiei „Transilvania“ este necesaru a se observă atâtă vis-avis de raportu cătu si parentescă O. Red. urmatorie.

Adunarea generală de la Cluj a decretat numai in genere si eventualmente, ca să apare foia Așoc. trans. prov.

D. Ministrul presedinte, presinta proiectul de buget al ministerului de externe pe anul 1868. Se ofera ce a se tipari si impartii la d-nii deputati.

D. I. A trebui face o propunere prin care se cere a se numi o comisiune speciale de 7 membri pentru esaminarea taxelor noile ale comunelor.

D. I. Ghica propune a se impartii Cameră în douăzeci de comisiuni, asemenea să se imparte și proiectele de bugete ale comunelor în 20 de părți egale.

Aste două propunerile sunt trimise la secțiuni conform regulamentului.

La ordinul de lucru este un proiect de lege ce cere un credit straordinar de 6277 lei pentru plată a triluniei anterioare a personalului serviciului statistic; comisiunea financiară adoptă acestuia creditul.

Proiectul se ia în considerare.

Se votăza articolul unic fară discuție.

Se votăza apoi în totalu cu bile și se primește cu 57 voturi contra 13.

Se pună în desbatere regulamentul interior al Camerei.

Proiectul de lege

Art. I. Membrii Curții de Casatiune vor fi numiți de Domnul, după o listă întocmită prezentată de reprezentanții naționale. Ambă Camere se vor întâlni pentru votarea acestei liste.

Art. II. Primul președinte și președintii de secțiuni, vor fi numiți de Domnul, după propunerea Ministerului Justiției.

Art. III. Membrii Curții de Casatiune sunt neamovibili pe termen de cinci ani.

Art. IV. Ministrul Justiției are dreptul de privighere și de reproșare asupra membrilor Curții de Casatiune.

Art. V. Cartea de Casatiune are dreptul de privileghe și de disciplină asupra membrilor săi, conform art. 126 și 127 și 130 din legea organizației judecătorescii.

Art. VI. Destituiunile unui membru nu se pot face de către, după propunerea Ministerului Justiției, de către reprezentanții naționale.

Art. VII. Se va institui pe termen de cinci ani un consiliu suprem de justiție compus de cinci membri, și anume: trei alesii de către Corpurile legiuitorilor intrunite din sinul lor, doi alesii, asemenea de Corpurile legiuitorilor, afara din sinul lor, și în fine, doi trași la sorti de Decanul Facultății juridice, dintre profesorii de legă, toti intarziți prin decretul Domnului. Acest consiliu va judeca delictele comise de membrii curții în exercitiul funcțiunii, precum și acțiunile recurgerei civile ce s-ar porazi contra membrilor acestei curți.

Fotoliul ministerial public va fi ocupat de procurorul general al Curții de Casatiune.

Acest consiliu va avea închela dreptul de privileghe asupra Curții de Casatiune, în virtutea căruia va pot face averismente. În cazul de desolvarea Adunărilor, membrii care fac parte din Corpurile legiuitorilor, urmează a funcționa pana la înlocuirea lor cu alti membri, alesii din celelalte Corpuri legiuitorile.

Membrii consiliului suprem de justiție funcționează gratuit.

Art. VIII. Astă lege se va pune immediat în lucru.

Art. IX. Toate dispozițiile legii Curții de Casatiune, contrarie acestei legi, sunt desființate.

Ministrul Justiției, Antonu Arionu.

Senatul.

Siedintă de la 9/21 faură o descriere „Rom.” în următoarele:

Atractiunea a fostu adăspri spre sală Senatului. Acolo, publicu și deputați furătrasi de interpelarea ce a fostu anunțată d. N. Ionescu, că va face ministrul Justiției în privința curții de Casatiune. Siedintă a incepută primă depunere de către d. ministrul alu Justiției, a unui proiect de lege prin care cere modificarea articolului 144 și abrogarea articolului 155 din codul civil, acolo adăca că sunt relative la dreptul ce se dă Domnului dă autoriză casatoriale între veri și cununii. Venindu apoi la interpelarea dlu-i N. Ionescu, ministrul Justiției aduse aminte cum a incepută această cestiu.

Dominis sa a fostu interpelat în Camera de d. Gheorghiu în privința celor ce se petrec la curtea de Casatiune, și acuza că nu și-a împlinită detori. Detorul a respunsă și săliu să s'apere, d. ministrul a spus în Camera că nu primește a s'atacă instituție; și arătatul apoi în cătova cuvinte că culpă nu este a Ministrului, căci predecesorii săi s'au săliu a rechiamă pre membrii curții de Casatiune la legă și la detoria lor dar că au fostu în neputință dă dobândi celu mai micu rezultat dă cauza că ei au declarat că nu se supun de cătu propriile lor conștiințe. Deputatul interpelator, mentionând căteva din actele ilegale comise de către curtea de Casatiune, — a trebuită să de explicațile cuvenite, să se apere de acuzație ce i s'aducea în privința împlinirii datoriei sale și, spre a cunună cestiu astu-felul în cătu să nu se lovescă instituție, să nu se ie nici o otarire precipitata și totu dă data să se vindece și reulu, a disu că, în cunună va prezintă Adunării un proiect de lege pentru reformarea curții de Casatiune și că atunci va da Adunării tote deslușire, ca astu-felul dinca, în deplină cunoștință de cauza, să potă luă o otarire, care se dea deplină satisfacere justiției. Adunarea a aprobat.

Ei acelu proiect de lege a fostu prezintă Adunării. Ea lă primi cu aplaudă, și 76 de voturi contra 36, au otarit că această cestiu să se desbată de urgență și în termen de optu dă să se termine lucrarea.

Cestiu a fiindu acum în desbaterea Adunării, Mi-

nistrul se săli a face pe Senat să 'ntielegă că interpelarea n'ar pot face de cătu se pună pe Camera în conflict cu Senatul, căci aceasta ar da adă unu votu prealabil în acea cestiu ce peste căteva dile Adunarea are să o otarească după ce va cercetă totă actele.

Nu eu dar, dice Ministrul, voi voia să partaști la acest conflict si dacea-a ceru ca interpelatorul să accepte până ce Cameră va otari și otarirea ei va veni în desbaterea Senatului.

Cine însă mai poate adă să facă ca majoritatea betranilor să inteleagă Senatorii să lase ca ratiunea se 'nvingă iutie junctie! Se puse indată desbaterea pe termul dreptului ce are ori ce delegat al național dă interpellă pe Ministrii, și se invoca articolul Constituției care obligă pe Ministrii să respundă la interpellările ce li s'ar face. În desertu cum discuteră, Ministrul, pentru a opri pe betranii Senatori dă nu s'ametă de furi junctie, le demonstrează că ori cum ar procede, n'ar face de cătu a provocă un conflict între ambile Camere; că nu potu, prin acest mod de cătu a prejudică adă si 'n mod spontaneu, cca-a ce Cameră are se judece peste 5, 6 dile; în desertu, spre a stinge focul pasumii, le repetă că elu nu poate respondă, căci nu voiesc să luă respondere unui asemenea conflict, betranii otarira ca betranul interpellator membrul fructuții judecătorescă independent, d. Ionescu, se vorbește, să interpelă și Ministrul să respunda.

Betranul senatoriu dă în juna fractiune, după ce spusere că nu aperă pe membrii curții de Casatiune, atacă apoi pe ministru pentru proiectul ce a prezintă Camerei pentru reformarea curții de Casatiune, dicând căcă proiect de lege este anti-constituțional. Astă-felul, indată D. Ionescu, dovedi cătu de mare cuvântu avu ministrul candu a fostu disu că nu se poate face interpelarea fără se prejudică cestiu ce se află în desbaterea Camerei și prin urmare fără să nasca unu conflict între ambele coruri.

Dupa D. Ionescu veni apoi D. Costa-Foru, care declară că suntu în curtea de Casatiune membri caru sunt la înaltimă loru si inca că ei dă sentință condusă de frica. Dupăcă a desvelit procesul cu „turpis causa,” și conchise că si D. Ionescu, că ministrul a violat Constituția dandu Camerei proiectul de lege pe care ea lă tramis de urgență în desbaterea secțiunilor; astă-felul d. Costa-Foru radica conflictul între Camera și Senat, atacă pe membrii Curții de Casatiune mai multă de cătu ori cine, i declara incapabili, slabii, teritoriul pană la sentință de frica, si le facu tote aceste, dicând că sustină Justiția la înaltimă ce ea trebuie să ocupe. Dupăcă d. Costa-Foru atacă Ministerul într-egu, cu cea mai mare violență s'în termenii cei mai anti-parlamentari: disă că elu derama totu, distrugă totu, grămadesc ruine peste ruine; atacă destul de lipsită de majoritatea Camerei și votul universale si sfîrșit depunind o propunere supscrisa de domnia-sa, de d-nii Brailoiu, Manu, Balsiu si alti două sau trei senatori, prin care ceru ca Senatul să aprobase conduită Ministrului în privința Curții de Casatiune și amestecul său ca unu atacu magistraturii, trece la ordinea dilor.

Dupăcă acestu clasicu discursu alu dlu-i Costa-Foru, a vorbit episcopulu Scribanu si-a arătat că Ministrul actual nu numai n'a calcat legile dar, prin proiectul ce a prezintă Camerei s'a conformat Constituției, care cere ca tote puterile Statului să emane de la Naționea candu toti sciu că actuala Curte de Casatiune s'a compusă din „Camarila fostului Domnitoriu.”

D. Ionu Brăianu luă apoi cuvântul; areta cum cestiu a fostu pusă afara din termul celu adoverat si cum preponintii, si numai dinsă, au lovitu, si forte putericu, si curtea de Casatiune si justiția, si au perduță 5 ore, nu in favoarea justiției, ci a scandalului. Dupăcă a areta cum ministrul Justiției, tocmai pentru că voiesc ca justiția să fie în adeveru la înaltimă ei, a datu cestiu în judecată naționi, a Camerelor; respunse în trăcat la acuzațile nedeterminate ce a fostu facutu D. Costa-Foru ministerului, espuse care este programul ministerului, calea pe care merge si disă că, pe cătu timpu va avea incedere naționi, a Camerelor si a Domnitorului, nu se va abate dă singura linia macară din calea ce-si are trasa, si sfârșit cerendu că Senatul să se pronuncie. Oră fiindu naintata, desbaterea s'a amanat pentru siedintă de mane.

Mane Senatul într-egu se va pronunță, si apoi deputații si naționea citindu si procesele-verbali voru da verdictul definitivu.

Adunarea Societății „Transilvană” (Vedi nr. tr.)

La adresă către d. pref. din Iasi, ca să se formuleze după regulam. societ. decisiunea consil. judecătoriu, prin care se asemna 2 stip. de căte 2000 lei pentru 2 teneri, caru să studieze la Iasi, dlu prefectul mi a respunsu:

„Domnule Președinte!

Multiamirile ce bine-voi a-mi adresă în numele societății ce presiedetă, le primesc cu o viau recunoștință, înse nu pentru serviciul meu, care este atât de ne însemnat în cătu nu merită vr'o multiamire ore care, ci pentru că ele mi vin de la d-v, si de la amicii d-v., care facu onore numelui român. — Cătu pentru modificarea ce onorabilă societate cere a se face votului consiliului judecătoriu local, d-v., veti bine voi a sci că suptu semnatul, care de la inceputu cunoște statutele acestei societăți, a si pusu tota insistentă sa, insa n'a potut obține acăstă, sub felurite cuvinte care ar fi prea lungu a le insira aicea, si atunci m'am multiamită a primi aceste

diuță în §. 23. alu Statutelor ei, — era modalitatea execuției concluziei acestei ameșură statutelor lă incredibilă comitetului,

Comitetul în privința acăstă a potutu a se miscă numai între marginile activității sale, normato în Statute; dreptu accea dinșul punendu în lucrare concluzia adunării generale în modul acela, ca foia „Transilvană,” care a proprietatea asociației, să esa sub auspiciole comitetului și sub rederearea Secretariului primar, — nu a facut altăcoia, decât ce i se impune prin §. 32, 33. în combinație cu §. 16. alu statutelor.

Cumca operațele sunt a se tramite comitetului și prin dinșul directe sau indirecte a se cenzură, — aceste sunt cunoscute legii — a §. 23. lit. b) c) a statutelor, — Comitetul nu poate schimbă acăstă.

Pana candu adunărea generale nu va dispune altmătre, — comitetul vreundu nevrednu e indeatorat a urmări în modul prescris. Censură! horibile dictu! (?) Ore asăi împărtășitoare este censură acăstă, care Comitetul o face prin acela, că, ca reprezentantele proiectarei foici, și participanții la redactiunea ei, vre să scăpă, ce apare în foia propria, vre să controledie, ca să nu se tipărească vreun operă în contră legilor sociale, a Statutelor, ce ar compromite scopul Asociației?

Daca s'ar tramite Comitetul vreun operă din unu ramu al scintierilor, ce n'ar avea reprezentante în Comitetul atunci a buna samă nu se schide posibilitatea, ca comitetul să ceară opinia națională, căci nu se potu să fie în comitet.

Nu escriva Redactorul fiecare foie oarecare censură asupra articolilor și corespondențelor săi și tramite? Asemenea censură e săliu și comitetului a escriva. Pute-se impuță acăstă, ca unu ce stricătorul pentru prosperitatea foiei? Nici odată. Bribitii, caru în adeveru voiesc a promova scopul Asociației prin spirituală sa coloare în foia Asociației, abana samă nu se voru săli de censură, mai bine dinșul presentarea operelor loru la comitetul spre publicare în foie, căci scopul debuie să steie mai pre susu, de cătu ori ce prejudiciu, său ambiție personale reu intelectuală. Comitetul, care e corespondentul adunării generale și a caru inadecătă activitate nu se poate detrage de sub judecată a censorului celui maro — a opiniei publice, nu poate avea altă motivu în procedură sa de cătu numai înaintarea literaturii și culturii pop. rom.

Membrii Asociației inca nu suntu organizati în secțiuni, pentru întocmirea în secțiuni nice nu există inca nescari de spuse în statut: totu atâtăa si mai multe lacune în statut, a caror intregire e rezervată viitorului!

Pana atunci suntemu nevoie să folosim de mediu-locale despunibile.

Intre Comitet și Redactor nu există neici una neîncinere reciproca, ci sunt si voru săi nu suntu după poterile loru a-si împlini detorintele în armonia cea mai bună, de la care: atenții multu înaintarea scopului foiei „Transilvană.”

C... .

ROMANIA.

Siedintă de la 20 faură.

D. Ministrul alu Justiției a cerută ca proiectul Curții de Casatiune să se cerceteze în secțiuni de urgență, căci fapte ce se descoperă pe tota diuță din partea unor din membrii Curții de Casatiune, ceru ca cestiuă acăstă să se otarească cătu mai curendu.

D. Cogălniciu nu cere urgenția căci după cătu sau disu, pana se va cerceta cestiuă nu poate curtea de Casatiune să dea justiția avându asupra acuzației.

Cameră se retrage în secțiuni pentru cinci minute și la redeschiderea siedintei se pune, după cerere, la votu cu bile primirea urgenții. Se primește cu 76 voturi contra 36.

Cameră otarește ca proiectul să se prezinte de secțiuni în Camera după optu dă.

D. Ministrul de Răsăritu prezinta Adunării proiectul de organizare alu armării tineri. (Aplause).

D. Cogălniciu interpela pe d. Ministrul Președinte, si cere că d-sa să spuna Camerei pentru caru proiecte de lege cere urgență; căci primăvara poate chiamă pe multi din deputați la muncă campului. Întrăba pentru ce ministrul n'a prezintă inca bugetul și situatiunea financiară.

D. Ministrul Goleșcu respunde că preiectele de legă caru trebue a se cerceta mai curendu său prezintă deja Camerei. Cătu pentru bugete și situatiunea financiară, o nenorocire în familiile Ministrului din Intră a întârziat lucrarea, dar' in curendu ea seva termină.

D. Apostolianu cere ca bioului se 'ndemne pe comisiunea însarcinată cu interpretarea și regulamentarea legii electorale să se prezinte mai curendu lăzările.

D. Hurezu zachi ca presedinte, dice că comisiunea va prezintă în curendu lăzările sale.

D. Voivodul cere ca guvernul să convoce colegiele, căci lăzările comisiunii potu întârziat mai multe luni.

D. Zeucianu dice că comisiunea este în ajunul dăsi prezintă lăzările și că guvernul să nu convoce colegiele vacante.

Se 'nchide discuția.

D. Chită dăce că Cameră n'are să se ocupă de bugetele comunelor, ci numai de imposiții nove și comisiunea financiară se poate occupă de acestea, căci nu suntu asăi de numeroase.

stipendie in conditiunea in care s'au votatu, in cîtu acum nu se mai poate aduce vre o modificare a aceluui votu, si acésta cu atâtua mai multu cu cîtu sesiunea consiliului judecianu se găsește inchisa si dupa lege n'are a fi redeschisă de cîtu la 15 octobre 1868. — Nu remane dar alt'a de facutu, de cîtu ca onor. societate să primăsca aceste stipendie sub conditiunea sub care ele s'au datu, si indata ce budgetul va fi aprobatu, să bine-voiti a recomandă sub semnatului doui tineri in conditiunile cerute pentru a fi asiediatu in scolele de aici, astfelu credu că, de-si prin midiloe diferite, totusi scopulu societatei va fi implitu."

Acestu respunsu alu d-lui Prefectu de Iasi l'am supusu comitetului carele, vediindu că mesur'a luata la Iasi, de si nu a in totulu conforma, dar nu se poate dice că ar fi contra scopului societatii, a decisu a se intielege in privirea celor cu prinse in adres'a d-lui Prefectu.

De la d. Prefectu de Covurluiu, am primitu urmatorea adresa :

„Domnule Presedinte,

„Consiliul judecianu de Galati, a inscrisu in budgetul său sum'a de optu mii lei, subventiune anuale societătii „Transilvania“ pentru tienerea la studie superioare a patru studenti romani, din Transilvania, Bucovina, Banatu, si Basarabia. Conformu dorintei si insarcinarei ce am primitu de la onor. consiliu, am onore de a ve transmite o data cu acesta suma de patru mii lei cursului fiscalului, partea de subventiune pre siese luni din anulu 1867, incepndu de la 1 iuliu, de candu acésta subventiune dupa votulu consiliului urmează a curge. Alegerea locului unde trebuie a se trimite tenerii si a obiectelor de studie, remane la buna cumpenirea directiunei societătici „Transilvania“ dupa nevoie națiunale cele mai simtite. — Totu o data am onore a ve comunică, domnule presedinte, că prin dispositiunile onoratei societătii Academice, cătra care subscrisul s'a fostu adresatul mai antâiu in asta cestione, s'au acordatu done stipendie căte de doze mii lei pe anu la doui juli intrunindu tote conditiunile cerute, si anume : Nicolae Oncu si Octaviu Sorescu. Ve rogu daru, d-le presedinte, se bine voiti a inscrie pe acesti doui studenti intre stipendistii societătiei „Transilvania“, si a regula ca din sum'a de patru mii lei să se responda partea cuvenita aceloru teneri.“

La acésta adresa ce porta dat'a novemb. 1867, am re spusu dlu Prefectu in urmatorulu chipu :

„Domnule prefectu.“

„Suptu scrisulu supuindu Comitetului societătiei, generos'a decisiune a consiliului judecianu de Galati, am primitu insarcinare ca, pre de o parte să ve adueu cele mai viile multamiri pentru acésta faptă in adeveru romana, er' pe de alt'a, să ve rogu se bine voiti a starul pe langa on. Consiliu judecianu, ca acésta decisiune a sa să binevoiesca a o formulă in urmatorii termini : se acorda societătii „Transilvania“ o subventiune anuale de optu mii lei, pentru ajutoriul studentilor romani, conformu statutelor sale. Asemene formular este neaperatu necesaria. Motivele s'au aratatu pe largu in apelulu nostru cătra amicji societătiei, publicatu prin dia rie. — Incătu pentru cei patru mii lei ce ati bine-voitu a ne tramite pentru cei doui tineri deja designati de societatea academica cătra care v'ati fostu adresatul mai antâiu, Comi-

telulu societătiei a decisu in modu esenționalu, ca acești bani să se trimita la destinatiunea loru, inse d-v. bine-voiti mai antâiu a scrie delegatiunei academice că ati transpusu definitivu acésta subventiune societătiei „Transilvania“. — Se intielege de sine dle prefectu că pentru viitoru, sum'a de optu mii lei, ca tote sumele ce intra la societate, seva capitalisă conformu statutelor care sunt recunoscute acum si de inaltimdea Sa domnitorulu. Ve rogu, dle prefectu, să bine voiti a ne onora cu respunsu despre mesurile ce onor. Consiliu va luă in urmarea acestei adrese a noastre.“

Tana acum nu ne sosi inca respunsu de la onor. d. prefectu de Covurluiu, primiramu chiaru asta-di de la onor. delegatiune Academica urmator'a adresa.

(Va urmă)

Noutăți Straine.

FRANCFĂ. Dupa impartesfările foie'loru germane, Franci'a doresee intru adeveru seriosu unu res boiu; spre demustrarea acestoru assertiuni se aduce de motivu, că Franci'a nu dă resvra ostasilor nici acum, éra o legiune din Algiru primă ordinatiune, să fie gata, ca, indata ce se va inceintă, să fie in stare a plecă la naia. Faimele aceste-a se aducu in legatura cu inhiutiarea aliantici prusso-rusesci despre ce foia „Courier Russe“ vorbesce, ca despre una fapta implinita, adaugandu că poterile aceste-a facura atari propunerii in favorea Franciei, incătu nu aru merită ca acesta aliantia se fie receiptata din partea ei. — Foicle francese inca totu nu mai inceta cu respandirea faimelor, cari de cari mai cornurate, asile d. e foia „Patrie“ in unu numeru mai prospetu dîce despre miscările din Oriente urm.: „Nici odata nu au fostu atâtârile mai mari in Bulgari'a si Bosni'a, decătu acum. Conducatorii purcedu cu mare precautiune si desteritate; romanii transporta pre insurgenti preste Dunare, inse deodata numai putieni. Totu ei transporta arme de totu felul in provinciele turcesci, si guvernul Romanici favoriseaza acestoru agitatiuni. Principele Cantacuzinu a plecatu ca tramisul la Petropole a cere invoirea Russiei pentru urmatorulu planu: Romani'a aru vol a se dechiară libera in 14 maiu, ca in diu'a aniversarei de intrare in capitala Romaniei a Domnitorului Carolu. Si de voru respunde Turcii la asta cu o invasiune, romanii se voru incercă a-i respinge, éra de va intreveni si alta potere europeana, atunci Russi'a, Serbi'a, Muntenegru si Greci'a si voru incepe actiunea loru. Acésta e planul pentru care trateza in momentul de fatia principele Cantacuzinu. Eu nu stau bunu despre a leverulu acestoru faime in estensulu loru, inse totu-si este ce-va adeveru in ele, si in momentul de fatia tota pres'a francesa oficioasa incepandu de la „Patrie“ pana la „Pays“ s'a pusu in falanga a debacă in contra Russici si Romanici. Si ca descuragiarea să ajunga la culme, a sositu la guvernul din Londra una nota nu prè placuta. Standley se tangue in acesta nota asupr'a tienutei politice a Franciei in cestionea Oriintelui. Provoca pre guver-

nulu de acum a se insotì cu Anglia pentru aperarea Turciei.

Varietăți.

* * (Opiniunea colonelului Marmont despre cetatea Unia-dor'a) Colonelulu francesu Marmont, principe de Ragusa, visitandu in anulu 1834 cetatea Uniadore'a, fu rapitul de frumseti'a cetatei. Colonelulu si-dede opiniunea că cetatea Uniadore'e unulu d'intre cele mai frumose monuminte ale evului mediu, si că din punctu de vedere architectic pot emulă cu ori si care cetatea renumita. La expusetiunea lunaria a museului austriacu din Vien'a se afla depinse mai multe parti ale cetății.

* *(Universitate de drepturi in Clusiu.) Ungurii din Transilvania au facutu pasi mai de multe-ori ca Academi'a de drepturi din Clusiu să se transforme in Universitate. Diurnul „H.-k“ scrie „că guvernul Transilvaniei provoca cu cătu mai ingraba să-si des opiniunea in privint'a acésta ministerului de cultu si in vestimentu.“ Astfelui o mana de unguri din Transilvania va capeta si Universitate, care, firesc se va sustine si de pre spatele romanului. Vedi cum se imultiesc foloselle aduse de constitutiunalismulu ungurescu Romanii voru avè resplata pentru poternicul loru concurs la tote greutățile statului : că fii loru inca voru potè invotu in limb'a unguresca legile cari le omora nationalitatea, arezandu-le cum tote poporele Ungariei in inteleisu' celu mai lat (căci Ungurii au Ungaria de trei feluri, cum vrei, in inteleusu' mai strinsu, mai latu si de totu latu, atâtua de lat cătu si numai ide'a de o atare Ungaria ti-baga spa'ma'n osa se coordineaza frumosielu sub numirea „magyar nemzet.“ Asa universit. unguresca in Pest'a, univers. unguresca in Clusiu academic unguresci in tote coltiurile pre unde este vre-un petitoru de unguru, manc' alalta potè Univers. unguresca in Zagra'b'a, cine mai scie, potè si in Praga si in Gratz, scol comune etc., — apoi să ne mai indoinu de bunavoint'a un gurilor, de semtiulu loru de fratiatate si egalitate? Bine faca-si căte universităti vreau, li observâmu numai că imprumutul dlui Lónyay abie le va potè ajunge la tote, — apă majoritatea poporelor Ungariei dora n'au mancatu cepti'cioarei, să plătesca ca să fie magiarisate.

* *(Drumulu de feru de la Suceava in Iasi, Galati Bucuresti.) Cetinu in „Rom.“ : Am sub ochi brosiru' unu domnu L. C. Manesis, care face comparatiune intre concesiunea ceruta de fratii Waring si'ntre concesiunea concedata mi d'in partea guvernului suptu claus'a aprobârii Camerelor. I urm'a unor deducțiuni lungi si scîntifici, D. Manesis ajunge la rezultatul supradictor, că guvernul va pagubi cu concesiunea mea sum'a enorma de 743,820.000 de franci. Ne suntu in stare — cu marginile mele cunoscintie in materie — a urmar dosvoltările acestui domnu, ce suntu basat p'unu studiu de matematica inalta; dar in simplicitatea me naturala nu sciu să facu mai bine, de cătu a responde că suntat'a a primi in loculu concesiunii mele, propositiunile fratilor Waring c'unu scadiementu de 10 la suta. Ofenheim.

Proprietariu, redactoru respunditoru si editoriu:

ALESANDRU ROMANU.

Comunicatiunea drumurilor de feru.

Vien'a-Pest'a-Segedinu-Temisor'a-Baziasiu.

De la Vien'a	pleca la 7 ore 45 min. dem. si la 8 ore — min. ser'a.
„ Posionu	„ 10 „ 24 „ 10 „ 51 „
„ Neuhäusel	„ 1 „ 23 „ diu'a, „ 1 „ 54 „ nöpte
„ Pesta	„ 5 „ 19 „ d.m. „ 6 „ 31 „ doman.
„ Czegléd	„ 7 „ 54 „ „ 9 „ 14 „
„ Segedinu	„ 12 „ 12 „ nöpte, „ 2 „ 55 „ dup. m.
„ Temisor'a	„ 3 „ 55 „ dem. „ 7 „ 47 „
„ Jasenova	„ 8 „ 4 „ „ *
„ Beserică-Alba	„ 8 „ 40 „
Sosesc in Baziasiu la	9 „ 10 „

*) De la Temisor'a la Baziasiu comunica numai odata.

Baziasiu-Temisor'a-Segedinu-Pest'a-Vien'a.

De la Baziasiu	pleca la 5 ore 55 min. d. a.
„ Beserică-Alba	„ 6 „ 27 „
„ Jasenova	„ 7 „ 6 „
„ Temisor'a	„ 10 „ 40 „, ser' si la 7 ore 25 min. dem.
„ Segedinu	„ 2 „ 26 „, nöpte, „ 12 „ 53 „ diu'a.
„ Czegléd	„ 6 „ 35 „, dem. „ 6 „ 21 „ d.a.
„ Pesta	„ 9 „ 55 „ „ 9 „ 30 „, ser'a
„ Neuhäusel	„ 1 „ 52 „, diu'a, „ 1 „ 8 „ nöpt.
„ Posionu	„ 4 „ 48 „, d.a. „ 4 „ 12 „ dem.
Cosesce in Vien'a	la 6 „ 36 „, „ 6 „ — „

*) De la Temisor'a la Baziasiu comunica numai odata.

Jasenov'a-Oravit'a.

De la Jasenov'a	pleca la 8 ore 30 minute demaneti'a
„ Jam	„ 9 „ 12 „
„ Racasdia	„ 10 „ 12 „

Sosesc in Oravit'a la 10 „ 57 „

Vien'a-Aradu.

De la Vien'a	pléca la 8 ore — minute ser'a.
„ Pest'a	„ 6 „ 25 „ deman.
„ Czegléd	„ 9 „ 47 „
„ Szolnoco	„ 11 „ 2 „

Sosesc in Aradu la 5 „ — „ ser'a.

Oravit'a-Jasenov'a.

De la Oravit'a	pleca la 4 ore — minute dupa mediasi.
„ Racasdia	„ 4 „ 45 „
„ Jam	„ 5 „ 38 „

Sosesc in Jasenov'a la 6 „ — „

Vien'a-Oradea-Mare.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.
„ Pest'a	„ 6 „ 35 „ deman.
„ Czegléd	„ 9 „ 27 „
„ Püspök-Ladány*)	1 „ 58 „ dup. med.

Sosesc in Oradea la 4 „ 38 „

Aradu-Vien'a.

De la Aradu	pléca la 10 ore 15 minute demaneti'a
„ Solnoco	„ 4 „ 22 „ dupa mediasi.
Sosesc in Czegléd	la 5 „ 33 „
„ Pest'a	„ 8 „ 37 „

„ Vien'a „ 6 „ — „ demaneti'a

Vien'a-Paris.

De la Vien'a	pléca 4 ore 30 minute ser'a.
„ Salzburg	„ 1 „ — nöpte.
„ Monacu	„ 5 „ 45 deman.
„ St	